

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 406/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou [REDACTED], pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoP/70/2013-262 z 30. januára 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo/160/2014 z 30. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoP/70/2013-262 z 30. januára 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo/160/2014 z 30. októbra 2014.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) 1. júna 2010 sa [REDAKOVANÉ] (matka) domáhala proti sťažovateľovi (otcovi) zvýšenia výživného na ich (v tom čase) maloleté deti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]

Okresný súd rozsudkom č. k. 5 P/224/2010-212 z 18. júna 2013 (okrem iného) rozhodol, že sťažovateľ je povinný prispievať zvýšeným výživným na dcéru [REDAKOVANÉ] v sume 350 €, z ktorej 300 € predstavuje bežné výživné a 50 € tvorba úspor, a to od 1. septembra 2010 do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od septembra 2010 do júna 2013 v sume 2 864,84 € splácať v 119,36 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Okresný súd ďalej rozhodol, že sťažovateľ je povinný prispievať zvýšeným výživným na dcéru [REDAKOVANÉ] v sume 349,79 €, z ktorej 300 € predstavuje bežné výživné a 49,79 € tvorba úspor, a to od 1. septembra 2010 do 18. februára 2012 (kedy dosiahla plnoletosť) do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od septembra 2010 do 17. februára 2012 v sume 1 192,48 € splácať v 198,74 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Okresný súd taktiež rozhodol, že sťažovateľ je povinný prispievať na výživu dcéry [REDAKOVANÉ] sumou 350 € mesačne od 18. februára 2012 do 15. dňa v mesiaci k jej rukám, a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od 18. februára 2012 do júna 2013 v sume 1 010,60 € splácať v 168,43 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným.

Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie matka aj dcéra [REDAKOVANÉ], v ktorom poukázali na to, že pokiaľ okresný súd rozhodol o návrhu na zvýšenie výživného, uplynuli tri roky, čo je zrejme dlhá a neprimeraná doba, počas ktorej okresný súd vôbec neprihliadol

na nadštandardné príjmy a životný štýl otca, v ktorého možnostiach a schopnostiach je platiť výživné aj v pôvodne požadovanej sume. Okrem toho namietali, že okresný súd zmätočne rozhodol o zvýšení výživného od 1. septembra 2010, a nie od 1. júna 2010, ako sa matka v návrhu domáhala, a taktiež že nerozhodol o zrušení tvorby úspor dcére [REDACTED] ktorá medzitým dosiahla plnoletosť, a dcére [REDACTED] ktorá nasporenú sumu dosiaľ nevyužila, pričom potrebuje každodennú špeciálnu starostlivosť vzhľadom na to, že je ťažko zdravotne postihnutá a deti s jej diagnózou sa vysokého veku ani nedoživajú. V súvislosti s tým aj kolízny opatrovník dcéry [REDACTED] uviedol, že výživné žiada upraviť primerane jej odôvodneným potrebám.

Krajský súd rozsudkom č. k. 16 CoP/70/2013-262 z 30. januára 2014 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že sťažovateľ je povinný prispievať zvýšeným výživným na dcéru [REDACTED] v sume 350 € mesačne od 1. júna 2010 do 31. augusta 2013 a sumou 400 € mesačne od 1. septembra 2013 vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, zrušil tvorbu úspor pre dcéru [REDACTED] počnúc dňom 31. januára 2014 a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od 1. júna 2010 do 30. januára 2014 v sume 6 156,56 € splácať v 200 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Krajský súd ďalej rozhodol, že sťažovateľ je povinný prispievať zvýšeným výživným na dcéru [REDACTED] v sume 350 € mesačne od 1. júna 2010 do 18. februára 2012, ktoré je povinný zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, zrušil tvorbu úspor pre dcéru [REDACTED] počnúc dňom 31. januára 2014 a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od 1. júna 2010 do 18. februára 2012 v sume 2 294,18 € splácať v 100 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným k rukám matky. Krajský súd taktiež rozhodol, že sťažovateľ je povinný prispievať na výživu dcéry [REDACTED] sumou 450 € mesačne od 19. februára 2012 vždy do 15. dňa v mesiaci k jej rukám a zároveň sťažovateľovi povolil nedoplatok na výživnom za obdobie od 19. februára 2012 do 30. januára 2014 v sume 5 114,77 € splácať v 200 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným k jej rukám.

Proti uvedenému rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku – ďalej len „OSP“], ktorú videl v zmätočnosti, nepreskúmateľnosti

a vnútornej rozpornosti rozsudku odvolacieho súdu, ktorého výrok nemá oporu v odôvodnení, pretože z neho nie je jasné, kedy sa odvolací súd vyjadruje k dcére [REDACTED] a kedy k dcére [REDACTED]. Pokiaľ išlo o dcéru [REDACTED] sťažovateľ krajskému súdu vytýkal, že neuviedol, *„čo bolo dôvodom k takej zásadnej zmeny rozsudku súdu prvého stupňa, a teda k zvýšeniu bežného výživného na maloletú dcéru“*, v ktorej prípade *„len vágnym spôsobom uzavrel, že z hľadiska vážneho zdravotného stavu dieťaťa tu nie sú dôvody na tvorbu jeho úspor“*, avšak neuviedol, *„ktorý konkrétny účet maloletého dieťaťa má byť zrušený“*. Pokiaľ išlo o dcéru [REDACTED] sťažovateľ namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k ešte vážnejšiemu zásahu do jeho majetkovej sféry, pretože táto nemá zhoršený zdravotný stav, po dosiahnutí plnoletosti môže disponovať úsporami, na ktoré jej prispieval, a bola jej vyplatená životná poisťka, na ktorú jej taktiež dobrovoľne prispieval. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd nedoplatok na výživnom dcéry [REDACTED] za obdobie, pokiaľ nedosiahla plnoletosť, priznal nesprávnej osobe – matke, čím *„neoprávnene previedol osobné právo na výživné z dieťaťa na matku“*.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo/160/2014 z 30. októbra 2014 dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol.

Sťažovateľ opakujúc identické argumenty, ktoré uplatnil ako dovolacie dôvody, v sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorému navyše vytýka, že nezopakoval, resp. nedoplnil dokazovanie a nenariadil ani pojednávanie, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené skutočnosti podľa názoru sťažovateľa zakladali prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, s čím sa však najvyšší súd nestotožnil, a keďže v odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol, *„na základe čoho dospel k takémuto záveru a akými úvahami sa riadil, a teda nevysvetlil, prečo nepreskúmateľnosť rozhodnutia nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom, ale za inú vadu konania..., čo má opäť za následok... nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť“*, porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 16 CoP/70/2013-262 z 30. januára 2014 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo/160/2014 z 30. októbra 2014 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 282,85 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 16 CoP/70/2013-262 z 30. januára 2014

Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v jeho prípade za zachovanú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

V súvislosti námietkou porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd navyše pripomína, že obsahom tohto práva je aj právo účastníka

konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

Aj ESLP vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61). Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Okrem iného je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprerokuje každú podrobnosť tvrdení účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prerokovania

veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

Krajský súd napadnutým rozsudkom (ako to vyplýva z I. časti odôvodnenia tohto uznesenia) zmenil rozsudok okresného súdu tak, že sťažovateľ a zaviazal mesačne prispievať zvýšeným výživným dcére [REDACTED] a dcére [REDACTED] v konkrétne určených sumách, a to od podania návrhu 1. júna 2010 do budúca; povolil sťažovateľovi splácať nedoplatky na bežnom výživnom dcéry [REDACTED] a dcéry [REDACTED] v konkrétne určených sumách za obdobie od podania návrhu 1. júna 2010 do vydania napadnutého rozsudku 30. januára 2014 s tým, že tieto je povinný zasielať spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám matky, resp. dcéry [REDACTED] ktorá v priebehu konania nadobudla plnoletosť; a zároveň dňom vydania napadnutého rozsudku 30. januára 2014 zrušil tvorbu úspor pre dcéru [REDACTED] a dcéru [REDACTED]

Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za zmätočný, nepreskúmateľný a vnútorne rozporný, pretože, podľa jeho názoru, povinnosti uložené mu jednotlivými výrokmi tohto rozsudku voči dcére [REDACTED] a dcére [REDACTED] nekorešpondujú s jeho odôvodnením a nezohľadňujú ani skutočné majetkové pomery sťažovateľa.

So zreteľom na citované východiská ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu mu neprislúcha posudzovať, či návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti sťažovateľa voči dcére [REDACTED] a dcére [REDACTED] malo alebo nemalo byť vyhovené, pričom v prípade, že takémuto návrhu vyhovené bolo, posudzovať správnosť všeobecným súdom priznaných nárokov.

Vychádzajúc z princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy úloha ústavného súdu v takomto prípade spočíva v zaujatí stanoviska, či rozhodnutie krajského súdu vo veci návrhu matky na zvýšenie výživného ako súdu odvolacieho vzhľadom na

obsah podaného opravného prostriedku spĺňa požiadavku ústavnosti spočívajúcu predovšetkým v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a tiež požiadavku náležitého odôvodnenia prijatých záverov (podobne aj III. ÚS 353/2013, III. ÚS 363/2013, III. ÚS 429/2013, IV. ÚS 286/2014, II. ÚS 299/2015 a iné).

Pre účely overenia opodstatnenosti sťažnostnej argumentácie sa preto ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, z relevantnej časti ktorého zistil, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ako aj Občianskeho súdneho poriadku, podstatné pre posúdenie danej veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na odvolacie námietky matky a dcéry [REDACTED] ku ktorým mal sťažovateľ možnosť sa vyjadriť, čo urobil nielen písomným podaním, ale aj „na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 30. 01. 2014“, na ktorom „právny zástupca otca maloletej a navrhovateľky uviedol, že s... dohodou otec maloletej a odporca nesúhlasí“.

Krajský súd v napadnutom rozsudku definoval zákonné podmienky na úpravu už určenej výšky vyživovacej povinnosti a z toho vyplývajúcu úlohu konajúceho súdu zodpovedať otázku o zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom nielen na strane detí, ktoré sú svojou výživou odkázané na rodičov, ale aj na strane rodičov, s tým, že zistenú zmenu pomerov bolo nutné zodpovedajúco premietnuť aj do samotnej výšky výživného.

V tejto súvislosti krajský súd vychádzajúc zo svojho predchádzajúceho rozsudku č. k. 16 CoP/50/2012-388 zo 6. septembra 2012 kvalifikoval dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom ako dostatočné v kontexte požiadaviek vyplývajúcich z relevantných ustanovení zákona o rodine, výsledkom ktorého bol skutkový záver prvostupňového súdu

vyslovený v rozsudku č. k. 5 P/224/2010-212 z 18. júna 2013 o zistení takej zmeny v odôvodnených potrebách dcéry [REDACTED] a dcéry [REDACTED] (spočívajúcich vo zvýšení výdavkov na zdravotnú starostlivosť, náraste nákladov v súvislosti so školskou dochádzkou, mimoškolskými aktivitami, vekom a pod.), ako aj v celkových pomeroch sťažovateľa, ktorá svojou povahou opodstatňuje úpravu formou zvýšenia pôvodne určenej vyživovacej povinnosti. Keďže vzhľadom na okolnosti daného prípadu krajský súd dospel k názoru, že okresným súdom určená výška vyživovacej povinnosti „*nereflektuje dostatočne najmä majetkové pomery povinnej osoby*“ (t. j. sťažovateľa), rozhodol o jej zvýšení a doplatení v konkrétne určených sumách od 1. júna, 2010, ako to požadovala matka v návrhu.

Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa matka a dcéra [REDACTED] pred ním domáhali, pričom v intenciách prezentovaného výkladu prihliadajúc nielen na oficiálne príjmové pomery sťažovateľa, ale aj na jeho pracovnú dispozíciu, ktorá vytvára dostatočné predpoklady na plnenie vyživovacej povinnosti voči dcére [REDACTED] a dcére [REDACTED] náležite vysvetlil, z akých dôvodov neakceptoval jeho argumentáciu o nedostatočných majetkových pomeroch.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd posúdil rozhodnutie krajského súdu ako ústavne konformné s obsahom garancií vyplývajúcim účastníkom konania z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a keďže nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo/160/2014 z 30. októbra 2014

Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Jedným z takých dôvodov je aj odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237

ods. 1 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP, pričom v § 238 ods. 4 a 5 OSP sú uvedené prípady, v ktorých je podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku vyslovene vylúčené.

Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačom prípade by totiž súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku (dovolania) vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemôže znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (m. m. I. ÚS 145/2010).

Z uvedených hľadísk ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné (§ 238 ods. 4 OSP), s tým, že v danej veci nezistil ani existenciu väd konania (§ 237 OSP).

S takýmto záverom najvyššieho súdu sa sťažovateľ nestotožňuje, pretože je presvedčený, že kvôli odňatiu mu možnosti konať pred súdom, mal najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušiť.

Bez toho, aby ústavný súd citoval z odôvodnenia napadnutého uznesenia, konštatuje, že najvyšší súd sa neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol rozsudok odvolacieho súdu, jeho dovolanie so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod, ako aj na ďalšie vady konania vyplývajúce z § 237 OSP preskúmal, tieto však nezistil, a keďže z § 238 ods. 4 OSP vyplýva, že podanie dovolania v takomto prípade ani nie je prípustné, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol spôsobom, ktorý ustanovenie § 243b

ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP vyslovene umožňuje. Možno preto uzavrieť, že najvyšší súd zrozumiteľne a presvedčivo zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ pred ním domáhal, a že jeho závery v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

Keďže v danom prípade neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi námietkou porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2016